

P6_TA-PROV(2009)0309

Naisten oikeudet Afganistanissa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 24. huhtikuuta 2009 naisten oikeuksista Afganistanissa

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aikaisemmat päätöslauselmansa Afganistanin tilanteesta ja erityisesti 15. tammikuuta 2009 annetun päätöslauselman EU:n varojenkäytön valvonnasta Afganistanissa¹,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin suhteista Afganistaniin vastaavan valtuuskunnan ja Wolesi Jirgan (Afganistanin parlamentin alahuone) 12. helmikuuta 2009 antaman yhteisen julkilausuman,
- ottaa huomioon Haagissa 31. maaliskuuta 2009 pidetyn Afganistania koskevan kansainvälisen konferenssin loppujulistuksen,
- ottaa huomioon Naton huippukokouksen Afganistania koskevan julkilausuman, jonka Pohjois-Atlantin liiton kokoukseen osallistuneet valtion- ja hallitusten päämiehet antoivat Strasbourgissa/Kehlissä 4. huhtikuuta 2009,
- ottaa huomioon Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen ulkoasiainministerien 6. huhtikuuta 2009 antaman yhteisen julkilausuman Afganistanin lainsäädännöstä,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Afganistan on useiden kansainvälisten ihmisoikeus- ja perusoikeussopimusten, erityisesti kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen ja lasten oikeuksia koskevan yleissopimuksen sopimusosapuoli,
- B. ottaa huomioon, että Afganistanin 4. tammikuuta säädetyin perustuslain 22 artiklassa säädetään, että "Afganistanin kansalaisilla, sekä miehillä että naisilla, on samat tasa-arvoiset oikeudet ja velvollisuudet lain edessä", ja että se on Afganistanin ratifioimien kansainvälisten sopimusten mukaista,
- C. ottaa huomioon Afganistanin perhelaissa on 1970-luvun lopusta lähtien ollut eräitä määräyksiä, joilla tunnustetaan naisten terveyttä jo koulutusta koskevat oikeudet, ja että kyseistä lakia ollaan uudistamassa, jotta se saataisiin vuoden 2004 perustuslain mukaiseksi,
- D. muistuttaa, että kesäkuussa 2002 perustettiin 5.12.2001 tehdyn Bonnin sopimusten perusteella riippumaton ihmisoikeuskomissio, jonka puheenjohtajana toimii Sima Samar, ja että ihmisoikeuskomissiolla on avainrooli ihmisoikeuksien puolustamisessa,

¹ Hyväksytyt tekstit 15.1.2009, P6_TA(2009)0023.

- E. ottaa huomioon uuden lakiesityksen shia-naisten asemasta, jonka Afganistanin parlamentin molemmat huoneet äskettäin hyväksyivät ja jolla rajoitetaan vakavasti naisten liikkumisvapautta ja kielletään heiltä oikeus poistua kodistaan muuten kuin "oikeutetussa tarkoituksessa", edellyttäen heiltä alistumista puolisonsa seksuaalisiin haluihin, mikä merkitsee "avioliitossa tapahtuvan raiskauksen" laillistamista, ja kannustetaan naisten syrjintää avioliitossa, avioerossa, perintöasioissa ja pääsyssä koulutukseen, mikä on kansainvälisten ihmisoikeusnormien ja varsinkin naisten oikeuksia koskevien normien vastaista,
- F. ottaa huomioon, että tätä lakiesitystä, joka koskisi 15-20 prosenttia väestöstä, ei vielä sovelleta, koska sitä ei ole vielä julkaistu hallituksen virallisessa lehdessä, vaikka Afganistanin presidentti Hamid Karzai on se jo allekirjoittanut,
- G. ottaa huomioon, että tämä sama lakiesitys lähetettiin Afganistanissa ja ulkomailla nousseen arvostelun takia maan oikeusministeriöön, jotta voitaisiin tarkistaa, onko se niiden sitoumusten mukainen, joita Afganistanin hallitus on tehnyt naisten oikeuksia ja yleensä ihmisoikeuksia koskevien kansainvälisten sopimusten sekä perustuslain osalta,
- H. ottaa huomioon, että aktivisteihin ja varsinkin naisten oikeuksien puolustajiin kohdistuu yhä väkivaltaa, jota harjoittavat militantit ja erityisesti radikaalit elementit, ja että monet näistä aktivisteista ovat joutuneet heidän uhreikseen, kuten Sitara Achakzai, naisten oikeuksia puolustanut afgaaninainen ja Kandaharin provinssin neuvoston jäsen, joka murhattiin kotinsa edessä, Gul Pecha ja Abdul Aziz, jotka tapettiin sen jälkeen, kun heitä oli ensin syytetty epämoraalisista teoista ja kun uskonnollisten konservatiivien neuvosto oli tuominnut heidät kuolemaan, Malai Kakar, Kandaharin ensimmäinen naispoliisi, joka johti naisiin Kandaharissa kohdistuneita rikoksia tutkinutta poliisin yksikköä,
- I. ottaa huomioon, että 23-vuotiaan afgaanijournalistin Perwiz Kambakhshin, joka tuomittiin kuolemaan julkaistuaan artikkelin naisten oikeuksista islamilaisessa maailmassa, tuomio muutettiin 20 vuoden vankeusrangaistukseksi kansainvälisesti ilmaistujen voimakkaiden protestien seurauksena,
- J. ottaa huomioon, että yhä raportoidaan uhkailusta ja pelottelusta, jota kohdistuu julkisessa elämässä aktiivisiin tai kodin ulkopuolella työskenteleviin naisiin, ja että Yhdistyneet Kansakunnat on vahvistanut nämä raportit; ottaa huomioon äskettäiset raportit vaikeuksista lisätä tyttöjen osallistumista koulutusjärjestelmään, jota militantit ja radikaalit elementit vastustavat,
- K. ottaa huomioon, että viime vuosina on raportoitu useista tapauksista, joissa nuoret naiset ovat syyttäneet itsensä tuleen välttääkseen pakkoavioliittoja ja aviollista väkivaltaa,
1. kehottaa tarkistamaan Afganistanin shia-naisten asemaa koskevan lainsäädäntöluonnosta, koska on selvää, että sen sisältö ei ole miesten ja naisten välistä tasa-arvoa koskevan periaatteen mukainen, kuten Afganistanin perustuslaissa ja kansainvälisissä sopimuksissa säädetään;
 2. korostaa vaaroja, joita liittyy lainsäädännön hyväksymiseen, jonka soveltaminen rajoittuu tiettyihin väestönosiin ja joka määritelmänsä mukaisesti kannustaa syrjintään ja epäoikeudenmukaisuuteen;

3. suosittelee Afganistanin oikeusministeriölle kaikkien sellaisten lakien kumoamista, joilla otetaan käyttöön naisiin kohdistuvaa syrjintää ja jotka ovat sellaisten kansainvälisten sopimusten vastaisia, joiden osapuolena Afganistan on;
4. pitää oleellisen tärkeänä maan demokraattisen kehityksen kannalta, että Afganistan sitoutuu puolustamaan ihmisoikeuksia yleensä ja erityisesti naisten oikeuksia, sillä naisilla on keskeinen tehtävä maan kehittämisessä ja heidän on voitava käyttää täysimääräisesti perusoikeuksiaan ja demokraattisista oikeuksistaan; vahvistaa tukevansa kaikenlaisen syrjinnän, myös uskontoon ja sukupuoleen liittyvän syrjinnän, vastustamista;
5. muistuttaa, että Euroopan unionin Afganistania koskevassa strategisessa asiakirjassa vuosille 2007-2013 pidetään miesten ja naisten tasa-arvoa ja naisten oikeuksia ensisijaisina seikkoina Afganistanin kansallisessa kehitysstrategiassa;
6. kunnioittaa rohkeutta, jolla afgaaninaiset osoittivat mieltä Kabulissa uutta lakiesitystä vastaan, ja tukee heitä; tuomitsee heihin kohdistuneen väkivallan näiden mielenosoitusten aikana ja vaatii Afganistanin viranomaisia takaamaan heille suojan;
7. tuomitsee ihmisoikeuksien ja Afganistanin naisten vapautuksen puolustajien murhat, erityisesti äskettäisen alueparlamentin jäsenen Sitara Achikzain murhan;
8. on huolissaan kuultuaan, että Afganistanin korkein oikeus on vahvistanut Perwiz Kambakhshille jumalanpilkasta langetetun 20 vuoden vankeusrangaistuksen ja kehottaa presidentti Karzaita armahtamaan hänet ja sallimaan hänen vapauttamisensa;
9. kehottaa Afganistanin viranomaisia, myös paikallisia viranomaisia, tekemään kaikkensa naisten suojelemiseksi seksuaaliselta väkivallalta ja muunlaiselta sukupuoleen perustuvalta väkivallalta ja tuomaan näihin tekoihin syyllistyneet oikeuden eteen;
10. arvioi, että naisten ja miesten tasa-arvon alalla viime vuosina suurin uhrauksin saavutettua edistystä ei missään tapauksessa saa uhrata puolueiden välisessä vaaleja edeltävässä kaupankäynnissä;
11. kannustaa naisia asettumaan ehdolle presidentinvaaleissa, jotka on määrä pitää 20. elokuuta 2009, ja vaatii, että afgaaninaisten on voitava osallistua täysimääräisesti päätöksentekoprosessiin, mikä on oikeus muiden joukossa, kuten myös oikeus tulla valituksi ja nimitetyksi korkeisiin valtiollisiin virkoihin;
12. kehottaa neuvostoa, komissiota ja jäsenvaltioita edelleen ottamaan esiin kysymyksen shia-naisten asemaa koskevasta laista ja kaikenlaisesta naisiin ja lapsiin kohdistuvasta syrjinnästä, ja korostamaan, että niitä ei voida hyväksyä ja että ne eivät sovi yhteen pitkän aikavälin sitoumusten kanssa, joita kansainvälinen yhteisö on tehnyt auttaakseen Afganistania sen eheyttämisen- ja jälleenrakentamisponnistuksissa;
13. kehottaa komissiota antamaan rahoitus- ja ohjelmansuunnitteluapua suoraan Afganistanin naisasiainministeriölle ja edistämään sukupuoleen liittyvän ulottuvuuden järjestelmällistä sisällyttämistä kaikkeen kehityspolitiikkaansa Afganistanissa;

14. kehottaa Yhdistyneiden Kansakuntien naisten kehitysrahastoa (Unifem) erityiseen valppauteen;
15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä Afganistanin islamilaisen tasavallan hallitukselle ja parlamentille sekä riippumattoman ihmisoikeuskomission puheenjohtajalle.